Numărul costă 1 leu.

ANUL X. ARAD, Vineri 4 Februare 1921. Nr. 24.

ABONAMENTUL:
Pe un an . . 140 Lei
Pe jum. an . 70 Lei
Pe trei luni . 40 Lei
Un exemplar 1·— Leu.
TELEFON P. ORAŞ ŞI INTERURBAN No 750

ROMÂNUL

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Str. Românului 1/a.
Inserţiunile se primesc la administraţie şi se taxeaza conform tarifului.
MANUSCRIPTELE NU SE ÎNAPOIAZĂ.

Problema internă

II.

Arătam într'un articol trecut că actualul guvern, de-şi nu are autoritatea cuvenită şi deşi nu poate să pretindă în mod serios să rămâe la cârma ţărei în baza vre-unui program serios de lucru, sau a unei concepţiuni politice bine gândite şi fixate, continuă totuşi să păstreze puterea, prin cea mai absurdă şi mai capricioasă complicaţie de împrejurări.

Spuneam deasemenea că aceea ce face ca guvernul să se menţie la putere este faptul că sforţările opoziţiei se anihilează — unele pe altele, în loc să se unească la olaltă pentru a da naştere unei violente acţiuni de răsturnare şi aceasta pentru motivul că vederile, interesele şi scopurile acelor partide sunt diametral opuse între ele.

Pentru a concentra mai temeinic într'o singură explicaţiune situaţia curioasă a guvernului, care rămâne la putere când totul arată că el ar trebui să-şi dea dimisia, vom spune, că fenomenul acesta se explică prin aceea că cel puţin în momentul de faţă nu există nici o organizaţie politică destul de chemată pentru a lua sarcina conducerei.

Pentru a înţelege mai bine natura împrejurărilor politice, e nemerit să căutăm să facem un examen al situaţiei partidelor.

Partidul conservator democrat, sau conservator unionist al dlui Tache Ionescu, este aproape în disoluţiune, doborât de demisia dlui Titulescu şi de rezultatele dezastroase ale colaborărei tachisto-averescane.

Partidul marghilomanist, abia acuma a început să ridice capul din dificila situaţie ce i-a fost creiată de războiu, căutând o orientare politică şi un sprijin în rândurile partidului ţărănesc.

Se înţelege că un partid politic, istoric, când se găseşte într'o asemenea situaţiune delicată sau mai bine zis atunci când d. Marghiloman are nevoe de d. Mihalache, acel partid nu mai poate avea multă vreme veleitatea de a lua frânele conducerei.

Rămâne să fie examinată situaţia partidelor din federaţie şi aceea a partidului liberal.

Federaţia a anunţat atâtea colaborări, şi atâtea fuziuni ce nu au putut să aibă loc, încât astăzi aranjamentele eventuale ale federaţiei nu mai inspiră guvernului temeri serioase.

In or ce caz federaţia nu poate lua guvernul, chiar dacă ar voi să facă aceasta, de oarece până acuma ea nici nu s'a gândit măcar să-şi creeze autoritatea politică şi atmosfera necesară partidelor, în ajunul formulărei de pretenţiune la conducere.

Organizată mai mult în scopul unei opoziţiuni acerbe şi sub or şi ce condiţii, adică bazându-se mai mult pe impetuozitatea în atacuri, federaţia nu a avut nici vremea, nici putinţa să se organizeze în vederea guvernărei şi să creeze în rândurile partidelor alcătuitoare, ca şi între aceste partide însăşi, acea coheziune politică necesară şi acel sentiment de disciplină fără de cari nu este cu putinţă să râvneşti la gloria plină de sacrificii de a îndruma destinele unui popor.

Nehotărâri, dibueli, o surdă nemulţumire între rândurile partidelor din federaţie cauzate de deosebirea de vederi, iată atâtea şi atâtea motive ce se opun ca federaţia să poată veni la guvern, în locul partidului poporuui.

Pentru ca un asemenea lucru să fie cu putinţă ar trebui mai înainte de toate ca federaţia să caute să împace toate elementele, să aplaneze asperităţile de vederi şi să creeze acea solidaritate specifică acţiunei de venire la guvern, operaţie ce se face numai cu mare greutate şi în baza unui solid program de guvernământ.

In opinia publică luată în general, ca şi în rândurile oamenilor politici, cunoscători ai situaţiei, există pe de altă parte convingerea că situaţia nu s'ar putea îndrepta decât numai prin venirea la putere a partidului liberal.

Această ultimă opiniune, dealminteri foarte răspândită, este susţinută cu diferite motive, dintre care ca cele mai serioase se invoacă faptul că partidul liberal ar fi propus cele mai însemnate reforme pentru ţară şi dintre care o parte sunt executate sau pe cale de executare, cum şi faptul că acel partid este singurul ce posedă coheziunea, solidaritatea şi spiritul de disciplină, necesar unei organizaţii pentru a putea să guverneze.

Or cât de răspândită, sau de acredită ar fi această convingere, venirea la putere a liberalilor trebuieşte socotită, pentru un timp imposibilă, şi aceasta pentru motivul că însăşi liberarii refuză să ia frânele conducerei, pe motive ce nu sunt lipsite de temei.

Mai înainte de toate conducerea partidului liberal, în urma marei sforţări făcute în războiu, a înţeles să procedeze la o reorganizare şi întregire sistematică, operaţie politică ce cere timp, răbdare şi o dreaptă apreciere şi înţelegere a mijloacelor de luptă.

Ori există în convingerea liberalilor că această operă de închegare nu a putut fi realizată în proporţiile cerute şi că a se veni la guvern în asemenea condiţii, ar fi să se compromită o rodnică şi solidă operă de guvernare, de care liberalii sunt despărţiţi numai printr'un scurt interval de timp.

Teama de a cădea în alegeri, face deasemenea pe liberali să nu urmărească ideea venirei la guvern.

Se înţelege lesne însă că liberalii nu pot admite venirea la putere a Federaţiei, de oare ce ei au convingerea că Federaţia nu e în măsură să facă operă de guvernământ, de unde şi dorinţa de a vedea menţinându-se guvernul Averescu.

La rândul ei Federaţia se teme de liberali şi de coheziunea politică a acestora şi preferă să vadă rămânând la cârmă actualul guvern cu toate lipsurile şi cu toată slăbiciunea lui.

Guvernul rămâne deci la putere, prin anihilarea reciprocă a forţelor partidelor din opoziţie.

Dar atunci se pune întrebarea: ce este şi ce trebue făcut.

La aceasta vom răspunde într'un articol viitor.

„Monumentul Unirii".

— Adresa Comitetului către d. ministru de războiu.

In ultima sa şedinţă comitetul pentru „Monumentul Unirei" a trimis odată cu apelul către dnii prefecţi, apărut ieri şi următoarea adresă către d. ministru de războiu.

Dle ministru!

Ideea „Monumentului Unirei" pornită din însăşi inima poporului român şi dictată de cele mai înalte şi mai glorioase aspiraţiuni naţionale, este îmbrăţişată azi de întreaga ţară, ceea ce ne dă putinţă să sperăm, că în curând, vom vedea ridicându-se lângă malurile Mureşului, pe strada principală a Aradului, mult doritul monument destinat să fie „farul conştiinţei româneşti la graniţa apusană a regatului".

Aradului îi revine marea cinste de a primi în sânul său şi a face să strălucească în razele glorioase ale soarelui victoriei, bronzul monumentului istoric şi simbolizator, de oarece acel oraş a fost leagănul idealului „Unirei", sanctuarul dorurilor de libertate ale poporului român transilvanean şi tot el a fost locul de unde au piecat cele mai nobile acţiuni şi iniţiative, cari culminând prin marea adunare de la Alba-Iulia, au făurit pentru eternitate România întregită.

Astăzi când întreaga naţiune e gata să facă toate sacrificiile pentru ca „Monumentul Unirei" să devie cât mai curând o realitate, ne amintim ca o datorie de onoare faptul, că armatei noastre glorioase îi revine mai întâi dreptul de a pune prima piatră la temelia monumentului acesta grandios.

Insufleţiţi de această convingere şi cunoscând, dle ministru, marele interes ce-l purtaţi armatei cum şi avânturilor înalte şi patriotice ale ţărei, vă rugăm să dispuneţi, să se facă în rândurile tutulor ofiţerilor şi soldaţilor români o întinsă propagandă în folosul „Monumentului Unirei", pentru ca prin serbări, colecte şi prin formarea de comitete însărcinate cu strângerea fondurilor necesare, să se poată realiza cât mai grabnic visul de a vedea ridicându-se pe piaţa oraşului de la gurile Mureşului, monumentul atât de mult dorit.

Făcând aceasta, dle ministru, şi comunicând în rândurile armatei înaltele dvoastră sentimente şi convingerile patriotice de care sunteţi însufleţiţi, vă legaţi pe vecie numele de monumentul neperitor al naţiunei şi legaţi pentru totdeauna instituţia glorioasei noastre armate de ideea de Unire desăvârşită şi eternă cum şi de ideea izbândei câştigatt prin viteţia soldatului român.

Monumentele sunt gloria unui popor pentru că ele reprezintă dorurile, sacrificiile, sufletul şi conştiinţa lui.

Piatra şi bronzul înfăţişează tăria fizică şi solidaritatea sufletească şi armata e cea dintâi chemată să deştepte poporul şi să ajute marile şi nobilele iniţiative.

Criza industrială din America.

O persoană bine iniţiată în mersul afacerilor comerciale şi financiare americane, bublică în ziarele vieneze un articol relativ la cele constatate în ultimul timp în America.

Din cele scrise de americanul asimilat, reţinem următoarele:

Europenii s'au bucurat că în America s'a declarat criza generală. Această criză se manifestă însă sub alte aspecte decât în Europa.

Marile întreprinderi industriale austriace au trecut aproape fără primejdie prin criza totală a industiei şi comerţului, ce-a lovit întreagă Europa mijlocie şi răsăriteană, iar falimentele austriace din ultimul an nu au sporit cu mult faţă de cele declarate în anul precedent.

In America însă s'au înregistrat în a doua jumătate a anului trecut mai multe falimente, decât în cei cinci ani precedenţi la olaltă.

Intreprinderile din ţările Europei de mijloc şi de răsărit nu au dat faliment, pentru că nu au obţinut credite.

In America toate sunt de proporţii gigantice astfel şi creditele. Scăderea preţurilor a fost repede urmată de falimente de miliarde.

Marile întreprinderi pentru furnizarea zahărului american, au cumpărat, de pildă, imense cantităţi de zahăr, chilogramul cu 25 de centime.

Băncile au dat credite mari, de câte 16 centime la kgr. Preţul zahărului a scăzut însă după contractarea marilor cumpărături, cu 5—6 centime la kgr.

Această scădere a preţului zahărului a produs enorme perderi şi o serie întreagă de întreprinderi şi bănci au dat faliment.

Intre faflimentele americane, cele de o sută de mii de dolari nici nu mai fac senzaţie.

In general se observă o devalvare a preţurilor la articolele industriale. Această împrejurare, de care întreagă Europa se bucură, se datoreşte surplusului de producţie americană şi lipsei de desfacere, datorită valutei scumpe americane.

Acest fapt a provocat o nesfârsită serie de falimente în rândul exportatorilor, ceea ce a fost un avertisment pentru fabricanţi, de a reduce producţia.

Inchiderea fabricelor a avut drept urmare, că sute de mii de muncitori au rămas fără de lucru.

Reducerea isvoarelor de câştig, nu a rămas fără influenţă dezastruoasă asupra consumaţiei interne, fapt, care de-asemenea contribue în mod decisiv la oscilarea preţurilor.

Viaţa americană, având în vedere valuta urcată, este relativ, mai scumpă decât cea europeană.

In special situaţia funcţionarilor particulari şi a acelora de stat este foarte grea şi abia dacă ei se susţin din adausurile de scumpete, ce se mai acordă".

Ca încheere se arată, că americanii au constatat, că printre elementele cari au emigrat în ultimul timp în America, se află foarte puţine de acele, cari au trecut oceanul mânate de dorul de-a munci.

Cei mai mulţi au fost ademeniţi de valuta americană, pe care credeau s'o poată acapara, cu aceleaşi metoade de speculă uşoară, ca şi în Europa.

Aceştia bine înţeles s'au înşelat amarnic şi abia aşteaptă să se poată reintroduce în Europa.

Astfel fiind situaţia în America, europenii pot înţelege uşor, că o plasare mai mare de capital american în statele europene, este exclusă.

Europenii vor trebui să se salveze singuri, muncind din greu şi muncind cinstit.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE, să nu-ţi pară rău de cheltuelele unui drum până la Târgul-Mureş *şi să vezi* uriaşele, splendid aranjatele *saloane de mobile* alui : : : :

SZÉKELY ŞI RÉT

Fabrică de mobile transilvăneană. Soc. pe A

Parlamentul.

ŞEDINŢA CAMEREI DELA 31 IANUARIE

Prezidează d. Eusebiu Popovici.

D. MIHALACHE cere dlui ministru Cudalbu să precizeze în ce condiţiuni a fost votat creditul de 6 milioane pentru combaterea unei insecte care atacă pădurile de brazi. Atrage luarea aminte a guvernului asupra ingerinţelor săvârşite în alegeri de administraţia din Cocioc.

In sala de şedinţe întră d. Duliu Zamfirescu, preşedintele adunării, care e salutat prin ridicarea în picioare a aproape tutulor deputaţilor şi prin aplauze prelungite.

D. preşedinte al adunării, ocupând fotoliul prezidenţial, spune:

Vă rog să binevoiţi a primi expresiunea gratitudinei mele pentru partea pe care a-ţi luat-o la durerea mea. Se pare că durerea alătură pe oameni mai mult decât fericirea. Nădăjduiesc că doliul pe care l-am îndurat prin pierderea fiului meu, m'a apropiat mai mult de inimile dv.

Se fac diferite comunicări între cari una privitoare la atitudinea autorităţilor noastre în Ardeal, regiune pe care un deputat spune că guvernul o consdieră ca pe o colonie.

D. D. Zamfirescu protestează energic, împiedecând pe vorbitor să continue pe un ton ca acesta şi avertizându-l că va lua măsuri să nu apară în „Monitorul Oficial" o asemenea „infamie", ştiut fiind de toată lumea că Ardealul este parte integrantă din ţara românească.

D. A. CUZA anunţă o interpelare privitoare la organizarea seminariilor şi la necesitatea înfiinţării unui oficiu pentru tipărirea cărţilor didactice în genere, dat fiind că lipsa foarte simţită a acestor cărţi constituie o mare piedică pentru culturii.

*

Intrându-se în ordinea de zi, se pune la vot şi se admite proiectul de lege transformând comunele rurale Băileşti (Dolj) şi Adjudul nou (Putna) în comune urbane reşedinţe.

*

Se aduce în discuţiune proiectul de lege prevăzând ratificarea şi sporirea penziei văduvei generalului Eremia Grigorescu.

D. CUZA sprijină proiectul de lege, arătând că este vorba de văduva generalului Grigorescu, unul din cei mai de seamă ostaşi ai noştri.

D. general RASCANU, roagă Camera să voteze proiectul depus, fiind vorba de statornicirea unei pilde pentru viitorime, în scop de a se arăta în ce chip ţara îngrijeşte de familiile eroilor.

Proiectul pus la vot întruneşte un vot nul.

Se pune la vot şi se admite proiectul de lege recunoscând calitatea de persoană morală „Societăţii de arme, gimnastică şi dare la semn".

Se ia în discuţiune proiectul acordând penziuni vjagere doamnelor Coşbuc, Caragiale, Vlaluţă, A. Popovici şi Raţiu, project care după o propunere făcută se amână pentru o viitoare şedinţă.

Se admite proiectul de lege privitor la anularea unor credite în valoare de 3 milioane şi deschiderea altor credite.

Senatul.

Şedinţa o deschide d. general Coandă, preşedintele Senatului.

P. S. S. episcopul GURIE al Basarabiei mulţumeşte pe această cale Sf. Sinod şi M. Sale Regelui, cari l-au recunoscut şi întărit în calitatea pe care o are acum.

Prin această recunoaştere — spune P. S. S. — biserica este şi va fi una şi nedespărţită cu biserica ortodoxă autocefală română.

D. POPOVICI întreabă când se va preschimba restul de 40 la sută al rublelor, chestiune de mare importanţă, care priveşte direct populaţia basarabeană.

D. BORGOVAN scoate în evidenţă starea precară a învăţământului rural şi cere măsuri de îndreptare.

D. G. MEITANI, întreabă ce caracter au adunările actuale.

D. I. NISTOR aduce mulţumiri dlui ministru al instrucţiunii, pentru făgăduielile făcute cu privire la unificarea învăţământului.

Vorbitorul aduce la cunoştinţă înfiinţarea unei universităţi populare la Cernăuţi.

D. M. VLADESCU roagă pe d. ministru Negulescu să completeze încăperile şi materialul universităţii din Capitală şi să grăbească programul expus în Senat asupra organizării învăţământului, asigurând ministerul de toată solicitudinea sa şi a celorlalţi profesori universitari.

D. ministru I. PETROVICI răspunde la comunicarea dlui senator Mironescu, făcută într'una din şedinţele trecute, relativ la transporturile pe CFR.

Şedinţa se continuă d. a.

Rectificarea frontierei româno-cehoslovace.

Intr'un articol trecut am arătat manevrele ce se fac de presa cehoslovacă şi maghiară, acum când în Sighetul Marmaţiei se urmează tratativele între delegaţii României, delegaţii Cehoslovaciei şi comisiunea interaliată.

Ziarul „Satu-mare" publică următoarele, relativ la mersul acestor tratative:

„O comisie în frunte cu generalul Paris şi însoţită de numeroşi ofiţeri aliaţi şi cehoslovaci au discutat la Sighet posibilitatea trecerii la România a unui număr de comune *româneşti, ce se află actualmente pe teritoriul cehoslovac.*

După o primire oficială destul de bogată, după un banchet mai bogat, comisia s'a mărginit doar să sondeze cercurile româneşti, cam ce ar fi dispuse să dea şi ce ar urma să primească, pentru stabilirea unei înţelegeri de bună vecinătate.

Tratativele s'au început şi terminat cu noui propuneri de ambele părţi şi cu perspectiva unei lungi aşteptări, până când guvernele respective vor delibera!!

După cum ne-a informat corespondentul nostru dela Sighet, s'a discutat eventuala retrocedare a punctului Craia, o staţiune de cale ferată ce se află la o mică depărtare de Halmi şi care până acum câteva luni se afla pe teritorul român.

Cehoslovacii nu sunt de loc dispuşi să ne acorde acest punct, ci înclină pentru fixarea unei gări comune în Craia, unde ar urma să se trimeată funcţionari români şi cehoslovaci şi apoi, să se creeze şi secţiuni vamale, pentru ambele ţări.

Fiind de faţă şi delegaţii căilor ferate respective, s'a mai discutat modalitatea utilizării drumului de fier între Satu-mare—Sighet, care după cum se ştie, trece prin teritorul Cehoslovaciei. Pentru ca această linie să ne fie cedată nouă, cehoslovacii au ridicat pretenţiunii exagerate.

Deocamdată aici stau lucrurile, şi câte chestiuni încă nu rămân în suspensie, până se va fixa linia definitivă a frontierii".

După cum se vede, ştirea lansată cu biroul de presă al Cehoslovaciei şi de acela al Ungariei, în sensul, că toate comunele româneşti din Carpaţii păduroşi, au fost trecute sub stăpânirea cehoslovacă, a fost prematură.

Rămâne însă pentru toată lumea o taină, de ce guvernul nostru întârzie şi azi a da lămuririle necesare, relativ la această importantă chestiune.

Expropierea şi sindicatele agricole.

Duminecă 30 Ianuarie, a avut loc şedinţa obicinuită a unjunei sindicatelor agricole sub preşedinţia Principelui Basarab Brâncoveanu.

S'a continuat cu dicuţia asupra proiectului de lege al reformei agrare.

S'a inzistat în special asupra chestiunei dobânzilor ce trebuesc plătite de proprietari pentru creanţele hipotecare deasupra terenurilor expropriate şi luate deja în primire de stat. Se ştie că băncile percep procente de 12 la sută pentru aceste creanţe hipotecare şi este o mare nedreptate ce se face proprietarilor, lăsându-i a plăti astfel de procente pentru un pământ ce nu le mai aparţine întrucât terenul expropriat s'a luat în primire oficial de stat, încă de acum doi ani.

Toate creanţele hipotecare cari ar exista asupra pământului expropriat ar trebui să treacă asupra statului (întrucât priveşte cota expropriată), care s'a substituit actualmente ca nou proprietar, vechiul proprietar deci nu mai poate fi obligat a plăti procente asupra unei hipoteci care priveşte pământul care nu-i mai aparţine. Soluţiunea care se impune este ca să se desfacă hipoteca existentă asupra unei moşii în mod proporţional asupra părţei expropriate şi neexpropriate, pentru prima parte rămânând statul răspunzător cu plata tutulor dobânzilor.

Acest lucru (răspunderea statului de plata procentelor) trebue să înceapă din ziua, când statul în mod legal a luat în stăpânire partea expropriată.

S'a decis ca chestiunea să fie încă odată examinată în comitet şi apoi să se redacteze o întâmpinare spre a fi înmânată la locul competent.

Cronica muzicală.

„De aş fi rege"
cu trupa Leonard--Maximilian

de d. Alex. Anestin.

O mare companie artistică are aceasta de caracteristic că aduce întotdeauna cu dânsa, o atmosferă de activitate, de veselie şi mişcare, ce pune în evidenţă atât resursele technice ale trupei, cât şi numărul şi calitatea interpreţilor.

Nici o dată, de când suntem aicea, noi personal, nu am văzut accentuându-se mai mult ca la compania de operete sosită ieri, acest fel de atmosferă, ce vine o dată cu primele decoruri dela gară şi cu primele transporturi de bagaje, formând astfel un fel de avantgardă de reputaţie a trupei.

Vagoane întregi cu costume şi decoruri, toate micile amănunte de rechizită ca şi tot ceea ce constitue adevăratul confort artistic de natură să asigure marile succese, o armată întreagă, în fine, de techniciani a debarcat din trenul imens tras în faţa Teatrului orăşenesc, pentru a face astfel dovada că cea mai bună companie de operete din întreaga ţară a înţeles să dea în Ardeal o serie de reprezentaţii, demnă, din toate punctele de vedere de marile scene din Apus.

Societatea românească a oraşului şi credem că şi foarte mulţi streini, înţelegând şi sacrificiile făcute şi vaţoarea artistică a ansamblului, au ţinut să aziste la reprezentaţia de inaugurare, accentuând astfel importanţa unui eveniment de artă, menit să deştepte în toate straturile sociale un ecou puternic, patriotic şi naţional.

A fost spontaneitate şi însufleţire în atitudinea aceasta a întregei societăţi româneşti şi această aspiraţiune în spre existenţa unei trupe permanente de teatru românesc, nu poate fi nici o dată lăudată şi încurajată deajuns.

*

Nu putem să vedem nici o dată reluându-se „De aşi fi rege" încântătoarea şi melodioasa partiţie a lui Adam, fără să nu ne aducem aminte, cu toată emoţia ce o deşteaptă evocăriie frumoase, de timpul când această lucrare era reprezentată în capitală cu fastul şi entusiasmul primelor începuturi şi cu o interpretaţie aristocratică în fruntea căreia figurau baritonul Aurel Eliade, tenorul Bajenaru, dna Irene Vladaia, dacă nu ne înşelăm şi alte nume cu o egală reputaţie, ale căror voci frumoase şi răsunătoare, datorite destructivei acţiuni a timpului, au tăcut însă de mult.

Ne aducem aminte de modul de a cânta şi de vocile acelor artişti de altă dată, de oare ce partiţiunea lui Adam, ţinând prin bogăţia muzicalităţei ei mai mult de domeniul operei comice, reclamă glasuri exercitate şi solide, capabile să lupte cu tesuturii muzicale pregătite pentru adevăraţi cântăreţi de carieră.

Sunt cu atât mai necesare vocile în lucrarea lui Adam, cu cât ori ce alterare în partiţie şi ori ce suprimări sau transpuneri de note schimbă şi denaturează fizionomia generală a operei şi distrug efectul pentru acei cari o cunosc.

Acest lucru a fost bine înţeles de compania dlor Maximilian şi Leonard, cari în limitele posibilului şi în acelea ale resurselor vocale a căutat să salveze o tradiţie şi să păstreze un succes.

Un decor pitoresc şi exotic încadrează de altfel cu graţie un subiect atrăgător şi captivant, o poveste minunată ce ţine de legendă, de feerie şi de vis.

In adevăr, ce poate fi mai frumos decât povestea unui pescar cu temperament de visător şi de artist, care în loc să prindă peşte, aleargă gonit de vijelia gândului şi a aspiraţiilor lui pe ţărmul nisipos bătut de valurile mărei, până când destinul îi dă putinţa să salveze din unde, dela o moarte sigură, pe o femee în privinţa căreia nu ştie absolut nimic.

De pe nisipul unde s'a întins gândindu-se la dânsa, şi unde scrisese înainte de a adormi dorinţa lui „să fie rege" pescarul umil se deşteaptă în palatul Suveranului acelei ţări, care cetind scrisul unuia din cei mai săraci supuşi ai săi, îi îndeplineşte voinţa cu generozitate, dându-i regatul să-l păzească timp de-o zi.

Dela înălţimea purpurei regale câte nedreptăţi şi suferinţi de alinat, câte abuzuri de stârpit şi câte momente cu adevărat fermecătoare de consacrat iubirei lui.

Pe subiectul acesta delicat este brodată o inspiraţie elegantă şi uşoară, turnată în ritmuri şi structuri armonice şi în fraze muzicale de o emotivitate melodică selectă şi comunicativă.

Criticii muzicali francezi moderni şi în special unul din cei mai intransigenţi dintre aceştia, d. Pierre Lalo, analizând opera unui Lecock, Halevy, sau a unui Adam, în manifestaţia geniului muzical francez al epocei, constată că aproape tot ceea ce a eşit din mâinile acestora, poartă în germene păcatul lipsei de originalitate şi neajunsul banalităţei în concepţie.

Or cât de competentă am presupune o asemenea opiniune, ea nu poate să fie dreaptă de oare ce nu se poate distruge atâta de uşor o serie întreagă de lucrări cizelate cu intuiţia fină a artistului şi cari au făcut gloria şi deliciul unei epoci.

Afară de aceasta, or cât de pretenţios ar fi cineva în materie de muzică şi în afară numai de cine ştie ce „parte-pris" nu se poate să nu găseşti în uvertura din „De aşi fi rege" o desvoltare gradată şi armonică, a motivelor, colorit, putere şi avânt în ansamblul actului întâi şi în acela al actului al doilea, după cum nu s'ar putea spune că dealungul actelor ca şi în duete şi chiar în recitative nu se găseşte o artă experimentată şi o bogăţie de senzaţii muzicale ce pot să ispitească de o potrivă pe cântăreţ şi pe artist.

Toate acestea au fost puse în evidenţă cu mult talent de ansamblul întregei trupe de operetă română şi publicul numeros care umplea sala a salutat cu aplauze entusiaste şi cu numeroase rechemări la rampă, pe merituoşii interpreţi.

Concertul De Metrio.

Cedând stăruinţelor publicului arădan, marele cântăreţ român De Metrio, baritonul ţi căruia reputaţie e pe deplin stabilită în streinătate, s'a decis să dea un concert în seara de Miercuri, 9 Februarie c. în sala Palatului Cultural.

Succesul obţinut de d. De Metrio cu prilejul concertului de Dumineca trecută, când a executat în faţa unei săli entusiaste „Prologul" din Pagliacci şi „Cavatina" din „Bărbierul" constitue cea mai bună garanţie că toată societatea românească se va grăbi să asiste la o seară muzicală ce este menită să ia proporţiile unui adevărat eveniment artistic.

In program, după cum suntem informaţi, figurează unele din cele mai dificile plese ale muzicei clasice şi moderne.

Frânturi de vorbe.

Decretele lui Pepi.

In Inalta sa înţelepciune, Pepi a dat următorul ordin de zi, către toate autorităţile civile, prefecturi, subprefecturi, oficii şi birouri unde se înregistrează şi se fac hârtii pentru asigurarea ordinei şi bunului trai în cuprinsul întregului Ardeal:

Noi, Pepi I

Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională la toţi cei de faţă şi viitori sănătate am decretat şi decretăm:

Faţă de febrila activitate ce se desvoltă în oficiile şi birourile autorităţilor din Transilvania şi în acelea ale teritoriilor altă dată ungurene; faţă de potopul de informaţii ce sunt puse de toate acele oficii şi birouri la dispoziţiunea presei româneşti şi faţă mai ales de graba şi conştiinţiozitatea cu care se strâng şi se dau informaţiile în chestiune, dispunem ca pe viitor să nu se mai piardă de autorităţi vremea cu asemenea nimicuri evitându-se astfel nepermisa crimă de a se da ştiri presei naţionale româneşti, pentru ca în urmă, aceasta, fără nici o delicateţe şi fără nici o discreţiune, să răspândească şi să dea tot publicităţei chiar şi în cele mai depărtate colţuri ale României întregite.

Dispunem ca miile de informaţii, ce sosesc la oficii să fie cu grije ţinute şi ascunse în sertare, mai ales când aceste ştiri sunt de înţeles pur general.

In caz de încăpăţânare din partea presei naţionale româneşti, va trebui ca tot ceea ce se primeşte la oficii să fie redactat în ungureşte, pentru ca să nu se poată înţelege aceea ce se spune înăuntru, obicei excelent dealminteri şi care după câte vedem, se practică pe o scară foarte întinsă şi acum.

In caz când nu se va putea altfel, autorităţile în chestiune vor da informaţii şi interviewuri ziarelor maghiare şi aceasta nu din vanitate, sau din spirit de reclamă, dar ca o probă de încurajare şi îngăduinţă faţă de minorităţi.

Pentru a se pune capăt în fine, pretenţiilor absurde ale ziarelor româneşti de a fi informate de tot ceea ce se întâmplă în oficii, câţiva funcţionari mai fără treabă, să fie însărcinaţi să se uite urât la acei ziarişti români cari ar veni să se intereseze de chestiunile de interes general, şi dacă se poate, să se spună ziariştilor şi anume vorbe ce se va căuta să nu fie în cadrul celei mai perfecte politeţi. Voinţa mea este să se întroneze odată pentru totdeauna cea mai completă discreţiune în oficii, aşa încât să existe pentru acestea posibilitatea de a da ori când afară din slujbă pe vr'un nefericit de notar sau secretar comunal acuzat de a fi trăncănit cine ştie ce fleacuri de adevăruri şi aceasta fără ca presa naţională să afle absolut nimica despre faptul ce s'a săvârşit.

Contez pe patriotizmul oficiilor şi birourilor din Ardeal, după cum contez pe stampilele lor din care foarte multe păstrează încă admirabile inscripţii ungureşti.

Rugăm pe secretarii noştri de stat, elefantul şi maimuţa noastră, ce nu ne părăsesc nici o dată, şi în a căroria înţelepciune şi credinţă avem toată încrederea, să aducă la îndeplinire toate aceste dispoziţii ale noastre, luate spre cea mai mare fericire a statului şi spre cea mai completă bucurie a naţiunei!"

D'ARRAGON.

Cetiţi şi răspândiţi ziarul „ROMÂNUL".

Daţi pentru „Monumentul Unirii"

Cum lucrează subsecretariatul de stat al aprovizionării.

Un caz tipic şi caracteristic pentru modul cum lucrează şi cum înţelege Secretariatul de stat al aprovizionării scopul pentru care a fost creat, ni-l prezintă chestiunea grâului, cumpărat de primăria Aradului pentru aprovizionarea orăşenilor lipsiţi.

Sunt aproape trei luni de când au fost trimise din vechiul Regat pe trei şlepuri, pe Dunăre, 178 vagoane grâu, din cantitatea de câteva sute vagoane conractate de primăria Aradului pentru a asigura pentru întreg anul populaţia.

Cu mari dificultăţi cele trei şlepuri au sosit acuma 4—5 săptămâni, la Turnu-Severin, unde au fost oprite şi rechiziţionate din ordinul subsecretariatului de stat al aprovizionării.

Mai târziu, din ordinul subsecretariatului şlepurile cu grâu au fost aduse la Orşova şi grâul înmagazinat pentru a fi distribuit, conform instrucţiunilor subsecretariatului.

Această procedură nu poate avea o altă explicaţie, decât că la subsecretariiatul aprovizionării se lucrează fără pricepere în lipsa unei organizaţii serioase şi corespunzătoare nevoilor populaţiei. Căci nu putem crede că subsecretariatul ar fi căutat intenţionat să ridice dificultăţi sau chiar să împiedece aprovizionarea unei populaţii aşa de numeroasă, ca aceea a Aradului.

Primăria Aradului, îndată ce a fost informată,despre rechiziţionarea grâului ei,acuma 4 săptămâni, a intervenit telegrafic la subsecretariat, dar văzând că pe această cale nu va intra în posesiunea grâului, a autorizat pe d. consilier dr. Nedelcu, a merge la Bucureşti pentru a interveni personal.

D. subsecretar al aprovizionării nu era în Bucureşti şi cum dsa dăduse personal ordinul pentru rechiziţionarea grâului oraşului Arad, d. Nedelcu a trebuit să aştepte mai bine de două săptămâni, pentru ca să poată înainta personal cererea primăriei.

Cu mari greutăţi, d. subsecretar de stat a putut fi lămurit că prin rechiziţionarea grâului i-se cauzează oraşului Arad pagube enorme şi că primăria e pusă într'o imposibilitate de a mai aproviziona populaţia, care ar fi expusă astfel la infometare.

După trei săptămâni d. Nedelcu a reuşit totuşi să obţină ridicarea rechiziţionărei şi permisul Subsecretariatului ca oraşul să-şi poată aduce grâul dela Orşova.

In baza acestui permis se speră că se va putea obţine în curând şi permisul comisiei centrale de transporturi din Bucureşti pentru transportul pe calea ferată.

Trebue să remarcăm, că primăria nu pentru întâiaş dată a trebuit să intervină, la subsecretariatul aprovizionării, pentru ca să-şi scape grâul de rechiziţonare.

D. subsecretar al aprovizionării va fi înţeles oare de data asta, că lucrând astfel,se produce cea mai mare dizordine în aprovizionarea populaţiei?

Socotim că organizaţia actuală a aprovizionării ar trebui refăcută pe baze mai moderne pentru ca să poată servi nevoile populaţiei, iar nu ca să ridice dificultăţi satisfacerei acestora.

Cărţi şi reviste.

ELENA FARAGO: „Şoaptele Amurgului" versuri. Editura Ramuri, Craiova. Preţul 10 lei.

MIHAIL CRUCEANU: „Fericirea celorlalţi", versuri. Editura „Samitea". Lei 10.

ELENA FARAGO: „Pasărea albastră", traducere din Maeterlink. Editura „Ramuri". Preţul 10 Lei.

REVISTE: „Ramuri" anul XV nr. 1 cu pagini semnate de C. Saban Făgeţel, Al. Iacobescu, D. Ion, Ştefan Bălceşti, I. U. Soricu, Ada Umbră, C. Gerotă, Popescu Telega şi alţii.

INFORMAŢII: Peste câteva zile se vor pune în vânzare: „Războiul nostru în note zilnice" de d. N. Iorga în 4 volume precum şi volumlee „Opere Dramatice", „Pagini de critică" şi „Istoria Românilor" toate în editura „Ramuri".

INFORMAŢII

— Balul proectat de „Crucea Roşie" pentru 12 l. c. se amână până la 6 Martie a. c. Amânarea s'a hotărât, din cauza sosirii în localitate a trupei de teatru românesc.

*

— In ziua de 27 Ianuarie a avut loc inaugurarea capelei ortodoxe din Satu-Mare.

Episcopia a fost reprezentată prin protopopul Horvát care a oficiat serviciul religios împreună cu preotul Răuţ.

*

— Rectificare. *In nr. 9 dela 14 Ianuarie 1921 al ziarului, s'a publicat că suma de 100 de lei, dăruită de d. profesor Emilian Vlad, a fost destinată pentru elevele sărace dela „Scoala Normală de Invăţătoare". Rectificăm aceasta în senzul, că cei 100 de lei dăruiţi de d. Vlad, au fost destinaţi de dsa fondului I. O. V.*

*

— La 21 Ianuarie s'a ţinut o şedinţă în reşedinţa mitropolitană din Cernăuţi, la care au luat parte I. P. S. S. episcopul Ipolit, toţi consilierii parte I. P. S. Ş. mitropolitul Moldovei şi mitropolitul Vladimir, P. S. S. episcopul Ipolit, toţi consilierii consistoriali şi profesorii dela facultatea de teologie. S'a discutat chestiunea concordatului.

Profesorii facultăţii de teologie au arătat care trebue să fie punctul de vedere al bisericii ortodoxe, adecă al bisericii statului.

*

— Incadrarea corpului didactic primar din Bucovina e în plină lucrare. La 3 Februarie se vor ordonanţa plăţile pentru oraşul Cernăuţi. In zilele următoare se vor ordonanţa plăţile pentru Cernăuţi rural, Storojinet şi Rădăuţi, apoi celelalte districte.

*

— Presa franceză crede, că noua politică a aliaţilor va duce succesiv la recunoaşterea lui Constantin.

*

Din Atena se anunţă ferma hotărâre a guvernului grec de a menţine cu orice preţ zona teritorială recunoscută Greciei, cu deosebire Smirna.

Se consideră ca un fapt important că Statele-Unite ca semnerarea tratatului din Sevres, au fost invitate la consfătuirea din Londra.

*

— Ni se comunică din Paris că d. Appel, rectorul universităţei, a refuzat în mod public să intre în relaţiuni cu contele Apponyi, zicând că nu doreşte să ia contact cu responzabilii războiului.

D. Appel este acel care a prezidat la Sorbona, conferinţa dlui Tache Ionescu asupra Micei Inţelegeri.

*

— Curtea de Apel s. II-a din Iaşi, a redus cu 1 lună pedeapsa de închisoare, la care au fost condamnaţi socialiştii din Pascani hotărând în acelaşi timp ca pedeapsa să fie considerată ca începută din momentul condamnărei.

*

— Mânate de furtuna, ce a bântuit Moldova, 6 vagoane încărcate, au pornit din gara Hârlău cu o viteză de 90 chilometri pe oră. In timp de o jumătate de oră au ajuns la podul Iloaei, unde s'au oprit. Nici un accident.

*

— La apelul publicat de ziarul „Românul", dnii primpretori Anghelina şi dr. Fazekas din plasele Şiria şi Pecica, au întreprins printre poporeni colecte pentru darea de ajutoare imediate invalizilor şi orfanilor din acele plase. Rezultatul colectelor a fost mulţumitor.

Tinerimea din Şiria în frunte cu dnii Teodor Hereţiu, George Bucălan şi Nicolae Hanga, au organizat o petrecere poporală, al căreia venit curat, suma de 1000 lei, a fost vărsat la cassa fondului I. O. V. din Arad.

Marinimoşilor donatori li-se aduc mulţumiri şi pe această cale.

*

— Generalul francez Franchet D'Esperay, a predat consiliului comunal al oraşului Belgrad Marea Cruce a legiunei de onoare. Predarea acestei mari decoraţiuni, s'a făcut în cadrul unor mari serbări. După serbări, regentul Alexandru a primit în audienţă pe d. general Franchet D'Esperay. Seara a avut loc la conac un banchet.

— D. Şerban Tasian a fost numit secretar general al ministerului muncii, în locul dlui C. A. Popovici, demisionat.

*

— D. profesor universitar I. Boncea a fost numit decan al facultăţei de ştiinţe din Iaşi pe termen de 2 ani cu începere de la 1 Februarie.

*

— Corpul profesoral şi tinerimea dela institutul teologic şi şcoala normală ort. română din localitate aduce vii mulţumiri direcţiunei institutului de credit şi economii *„Victoria"* pentru generosul dar de 2000 Lei în scopul ajutorării elevilor săraci. Bunul D-zeu să-i răsplătească. *Dr. T. Botiş*, dir.

*

— COMUNICAT. Domnii şi doamnele membre carî au aderat la Statutul Soc. Ortod. precum şi acei carî doresc să se înscrie ca membrii în aceasta societate, sunt rugaţi a achita mica cotizaţie, conform statutului, ce se află depus cu Contul Curent, la „Banca Românească", Arad, unde se va primi şi chitanţa despre suma plătită. — SOC. ORT., Arad.

*

— Banca Marmarosch şi Blank, sucursala Arad, a pus la dispoziţia primăriei 25 mii lei pentru scopuri culturale şi de binefacere.

*

— D. dr. Alexa Boţioc a fost numit prim iurisconsult, cu titlu onorific, al oraşului Arad.

*

— Ministrul austriac Kirchmayer a sosit la Budapesta, însoţit de mai mulţi consilieri ministeriali şi a început cu guvernul Ungariei consfătuiri în vederea convenţiei comerciale austro-ungare.

*

— La 27 Ianuarie a. c. s'a judecat la Tribunalul din Satu-Mare, procesul celor acuzaţi ca părtaşi la omorul preotului Isidor Szilágyi. După dezbateri de câteva ceasuri, senatul judecătoresc a condamnat pe autorul omorului la 15 ani muncă silnică.

*

— Dl Iorga, terminând ciclul de conferinţe la Paris a plecat la Strassburg, iar la întoarcere va vorbi la Roma.

Dsa se va reîntoarce în ţară, la începutul lunei viitoare.

*

Membrii guvernului s'au întrunit Duminecă dimineaţă în consiliu ,sub preşedinţia dlui general Averescu.

D. C. Argetoianu, ministru de interne a depus proectul de lege relativ la noua organizare administrativă şi reforma jandarmeriei.

D. ministru Trancu-Iaşi a depus proectul de lege a contractului de muncă, iar d. ministru M. Antonescu un proect pentru modificarea regulamentului grevelor.

Tot d-sa a supus consiliului un proect de lege pentru dublarea completului de judecată la tribunalele aglomerate de procese.

*

— Pentru ţinerea de adunări în cuprinsul Ardealului e necesară pe lângă învoirea prefectului şi aceea a resortului internelor, chiar şi atunci, când s'a permis ţinerea întrunirilor de către comandamentele militare.

*

— „Românul" caută corespondenţi harnici în toate centrele mari ale ţării. Corespondenţele de probă se vor adresa la secretariatul de redacţie.

*

x Expoziţia permanentă senzaţională a salonului de artă plastică şi industrială se poate vizita în fiecare zi dimineaţa orele 10—1 şi după masă orele 3—7, în Palatul Cultural. Ge 2374

*

x Au sosit mărfuri împletite şi ţesute la magazinul BARSONY, piaţa Avram Iancu (Szabadság-tér) No 17. Telefon 642. Ba 2286

Fondul pentru „Monumentul Unirii".

La institutul de credit şi economii „Victoria" din Arad s'au depus următoarele sume pentru fondul „Monumentului Unirei":

Credincioşii greco-cat. din Şiria Lei	183.—
D. Victor Ghitta, protop. Şiria	100.—
Total:	283.—

La administraţia ziarului „Românul" au fost depuşi pentru „Monumentul Unirei":

Colecta dlui George Horga din Vărădia Lei	25.—
Traian Păscuţiu	20.—
Total	45.—
Suma din urmă:	15719.50
Suma totală Lei	16047.50

Programul săptămânal al „Cursului liber de seară, Arad."

VINERI: Limba română. „Amintiri" de I. Creangă. Lucrări în scris. Topica limbei române. D. prof. L. Rosculeţ. — Limba franceză: La mer. Les saisons. D. prof. Jean Decamp.

SÂMBĂTĂ: Limba franceză. Conversation. „Ou est place Georges". Dra prof. E. Costandachie. — Botanică: (continuare). Morfologia plantelor: tulpină, frunză. D. prof. M. Musca. — Fizică: Pârghia. Maşinele simple D. prof. T. Grozescu.

Donaţiuni pentru „Şcoala Normală de fete" din Arad.

La colecta întreprinsă de ziarul „Românul" pentru ajutorarea elevelor lipsite, dela şcoala „Normală" din Arad, au binevoit a contribui următorii domni, pe lista de subscripţie a oficiului vamal din Arad:

Alcalay Frères, Arad Lei 40; Const. Stroescu funcţionar, vama Arad 100; Gellért May, vama Arad 20; Faerber Lajos, Arad 30; Fleisig şi Hirschfeld, Arad 20; Hug Otto, Arad 40; Sebestyén Miksa, Jenopolea 20; Bornstein, Arad 20; Iosef Avram, Dej 20; Fraţii Cornis, Arad 20; Wilhelm Popp, Arad 20 lei. Total 350 lei.

La cassa administraţiei ziarului „Românul" se mai află încă următoarele donaţiuni, pentru „Şcoala Normală de fete":

Emil Bene Lei	50.—
Colecta Melania P. Vancu	111.—
Total:	511.—

Această sumă a fost predată azi întreagă direcţiunei „Şcoalei Normale de fete".

Redactor responsabil: **Traian P. Nicolin**
Editor responsabil: **Laurenţiu Luca.**

TEATRUL APOLLO.

In 4, 5, 6 Februarie

Filmul de record al fabricei „GAUMONT"

In 6 părţi, 14 epizodde, 28 acte.

SERIE II.

TIH-MINH II.

Lupta tinărului explorator de fiziologie IAQUES D'ATHIS cu un periculos Indian şi al bandei acestuia în 5 acte.

Prim actor: Mary Harald, Sir Francisc Grey, Marquis Dolores, Mme d'Athis.

TEATRUL URANIA.

In 4, 5, 6 Februarie

Viaţa unui teatru de marionete

Dramă în 4 acte. — Prim actor: Kharette Sabbatelli.

TEATRUL ORAŞULUI

Comp. lirică română MAX-LEONARD

VINERI, 4 FEBRUARIE

COWBOYUL

Operetă 3 acte de VICTOR IACOBY.

No. 72—921.

CONCURS.

Conform ord. M. de of. No. I. O. V. cu No. 6392 să publică concurs pentru ocuparea următoarelor posturi la oficiul Naţional I. O. V. judeţan Arad;

a) 1 şef de biurou, cu leafa lunară 400 lei;
b) 1 registrator-archivar cu 240 lei leafă lunară;
c) 2 copişti, al căror leafă mai târziu se va fixa.

Posturile de sub a), b), le pot ocupa şi funcţionari civili, apţi pentru astfel de serviciu, însă ofiţerii invalizi de războiu vor fi preferaţi.

La posturile de copişti pot reflecta numai subofiţeri invalizi de războiu, cari pe lângă leafa competentă vor primi şi îmbrăcămintea necesară gratuită, şi certificat pentru înlesnirea trajului, primind apoi şi alimentele (producte) în preţurile maximale.

Petiţiile cu documentele necesare adresate către acest oficiu, rugăm a le înainta personal în biroul of. nostru (str. V. Stroiescu fost Teleki No. 22) până în 15 Febr. st. n. a. c.

Arad, 3 Febr. 1921.

DIRECŢIUNEA OF. NAŢIONAL
No. O 2449—1. Of. N. I. O. V. judeţan.

Publicaţie „Hermes" Nr. 10.496

Fabrica de acid sulfuric şi îngrăşăminte chemice din BRAŞOV îşi oferă fabricatele de

gunoi maestrit

îngrăşăminte chemice superfosfat în vagoane şi cantităţi mai mici, pe seama sămânţelor de primavară. He 2446-1

In atenţiunea D-lor farmacişti şi On. Public Românesc!

Cel mai ieftin izvor de cumpărare de medicamente, articli de toaletă şi parfumerie. o

Eugen Lazar şi Comp

DROGUERIA „ŞARPELE", ARAD (Edificiul Andrényi). — La 2134

HÂRTIE DE CONCEPT

format nulaş dublu (42—68 cm.) de 24 chilograme şi format 13° (63—95 cm.) de 50 chilograme, de vânzare în mic şi mare la

LIBRĂRIA CONCORDIA

ARAD, strada Eminescu No 39.

Atelierele de constucţiuni de Mori moderne Automatice

SECK DRESDA

aduc la cunoştinţa industriei Morăritului din întreaga Românie Mare că instalează şi furnizează mori automatice după sistemul lor neîntrecut în termenul cel mai scurt. :: Inginerii noştri specialişti stau la dispoziţia clienţilor în biroul reprezentantului nostru general pentru întreaga Românie Mare

JACQUES GOLD

BIROU TECHNIC, BUCUREŞTI strada PARIS 21—23.
Go 2211—10

In atenţiunea farmacistilor!

Mare depozit de Medicamente şi specialităţi de medicamente, bandaje se află la

DROGERIA FEKETE

TÂRGUL-MUREŞ.

Fe 1100

G. ORENDT şi W. FEIRI

SIBIU, Str. Cisnádia Nr. 45.

Fabricaţiune şi depozit de oricari articole de curelărie, şelărie şi genterie — mărfuri de galanterie în piele, articole de voiaj, vânătoare, sporturi etc.

O 1070—30

CETIŢI ZIARUL

ROMÂNUL

:: DIN ARAD. ::

„ROMANUL" este ziarul intereselor româneşti, care a luptat pentru unirea de veci şi necondiţionată a Ardealului cu Patria-mamă

„ROMANUL" e scris de cei mai de valoare oameni de condeiu din Bucureşti şi Ardeal.

„ROMÂNUL" are corespondenţi în centrele României precum şi în străinătate, ceeace îi dă putinţa să publice zilnic ştirile cele mai noui şi mai interesante.

„ROMANUL" din Arad să nu lipsească din nici o casă cu adevărat românească

ABONAMENTUL:

Pe an . . .	Lei 140
Pe 1/2 an .	Lei 70
Pe 1/4 an .	Lei 40
Pe o lună	Lei 15
Un număr	1 Leu.

Intreprinderile FORESTIERE ROMÂNE
S. P. A. CLUJ.

PROSPECT de EMISIUNE

Adunarea generală extraordinară a societăţei noastre ţinută la 25/1 1921 ratificând contractul cu »Foresta« prin care s'a cumpărat de către societatea noastră 200.000 acţii a societăţii »Foresta« a hotărât:

1. Impărţirea titlurilor de 1000 lei nominal şi nominativ în acţiuni a 500 lei nominal şi la purtător.

2. Urcarea capitalului societar dela 50 la 150 milioane lei prin emiterea a 200.000 acţii noi a 500 lei nominal la purtător, puse în circulaţie cu o primă de 30% care primă va trece la fondul de rezervă.

3. Din noua emisiune 100.000 acţii sunt semnate de Grupul »Foresta« cu prima de 30%.

50.000 acţiuni sunt rezervate vechilor acţionari pe baza de 1-a acţiune nouă de 500 lei nominal la 1-a veche de 1000 lei nominal, terminul de opţiune fiind până la 15 Februarie a. c.

50.000 acţiuni se vor plasa în public cu condiţia ca dreptul de vot să fie blocat pe timp de 6 ani. Această blocare nu priveşte de cât dreptul de vot lăsând transacţia acţiunei liberă.

4. Semnarea subscripţiei publice începe la 5 Feb. şi se închide la 20 Februarie a. c.

5. Vărsămintele se fac:

a) La semnare sau la opţiune se va plăti lei 260 plus 10 lei cheltueli de emisiune de buc.

b) Al II-lea vărsământ va fi de 200 lei buc. cu termenul de 28 Martie a. c.

c) Al III-lea vărsământ va fi de 190 lei buc. cu termenul de 28 Mai a. c.

6. Acţiunele noi, plătite în termen, beneficiază de dividentul exerciţiului 1921.

7. Faţă de cei ce nu efectuiază vărsămintele în termeni se aplică dispoziţiile cod. comercial şi a statutelor societăţii.

8. Consilul de Administraţie îşi rezervă dreptul de selecţionare.

9. Ca loc de plată pentru vărsăminte se fixează:

Intreprinderile »Forestiere Române« Cluj, »Banca Agrară« Cluj, »Banca Centrală pentru Industrie şi Comerţ« Cluj, »Banca Albina« Sibiu şi filialele, »Banca Victoria« Arad, »Marmorosch Blank« Bucureşti.

Cluj, la 26 Ianuarie 1921.

Consilul de Administraţie a Intreprinderilor Forestere Române s. p. a. CLUJ.

le 2445-3

MICA PUBLICITATE.

Taxa unei publicaţiuni până la 10 cuvinte 10 Lei, dela 10 cuvinte în sus 1 Leu de cuvânt. Cuvintele culese cu litere mai grase 2 Lei de cuvânt. Publicaţiunile se achită anticipativ.

CASĂ FRUMOASĂ cu un etaj, de vândut. Calea Saguna (Varjassy Lajos) 63, Farmacia Berger. Fa 2439

MĂ OFER ca cusătoare (croitoreasă) la casă, mă duc şi în provincie. — Rog avizaţi la administraţie. — Co 2447

AUTOCAMIONETĂ „Fiat" 35 HP. 1½ tonnă, în perfectă stare de funcţiune, cu cauciucuri noi, de vânzare. Adresa la Adm. Bu 2444-3

CUMPĂR mărci postale „Zona de ocupaţie Debreţin" Aurel Russu, Arad strada Românului No 1|a.

In atenţiunea cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor şi dormitor se pot cumpăra ieftin în depozitul de mobile WIEGENFELD, Arad, strada Eminescu (Deák Ferenc) nrul 40. Wi 2230-50

ATENŢ UNE!

KOMLOS ŞI MUZSAY ARAD

In palatul BOHUS vis-á-vi de întrarea teatrului. ooo

Mare asortiment de haine pentru copii de scoală, paltoane de toamnă şi de iarnă!

Ne ducem cu colecţie de mostre la institutele mai mari, cari fac comande în massă!

In permanenţă mare asortiment de costume gata pentru barbaţi şi copii, pardesie de toamnă, paltoane de iarnă. :: Serviciu punctual! :: Despărţământ special pentru lucrări după măsură. — Rogăm a ne Onora cu comande :: ::

Ko 2368—60

UZINELE DE FIER ŞI DOMENIILE DIN REŞIŢA

SOCIETATE ANONIMĂ.

Posesorii chitanţelor provizorii emise cu ocazia subscripţiunei a 100.000 acţiuni noi ale UZINELOR DE FIER ŞI DOMENIILOR DIN REŞIŢA, în valoare nominală de 50.000.000 lei sunt rugaţi a face dela 1—10 Februarie a. c. vărsământul al treilea şi ultimul de lei 500, de fiecare acţiune, prezentând chitanţiile provizorii la Banca unde au efectuat subscripţiunea şi vărsămintele precedente. — In cazul când vărsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se vor aplica dispoziţiunile legii. CONSILIUL de ADMINISTRAŢIE.

Ge 2435—10

BANCA NAŢIONALA A ROMANIEI.

SITUAŢIUNE SUMARA

1919 15 Noembre				1920 6 Noembre	1920 13 Noembre
		ACTIV			
1288527693	315154980 178575450 1026005 8144 788763114	stoc metalic: aur depozitat (monete şi lingouri)	493755430	3050222111	3050222111
		aur (lingouri)	1689111		
		« (monete)	14455		
		disponibil, trate şi bonuri de tezaur aur	2554763115		
193102	Argint şi diverse monete			322188	372501
95025595	Biletele Băncii Generale Române stampilate de stat			47477613	45216632
112559255	Efecte scontate			652114494	668156763
580 1067	32108000 81345100 25903067 55442033	Imprumuturi pe efecte publice	72124000	121824122	117051955
		Imprumuturi pe efecte publice în cont curent	112578700		
		din cari nu s'au ridicat lei:	67650745 44927955		
8042556	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)			8042556	8042556
1591617490	« de 1.600 milioane pe bonuri de tezaur aur (1914—1918)			1598926166	1598926166
1495676533	« de 1.500 « « fără dob. (12 Mai 1919).			1495676533	1495676533
445000000	« de 1 miliard « fără dob. (16 Oct. 1919).			998000000	998000000
—	« de 5 miliarde pe unif. monetară « fără dob. (11 Iunie 1920).			2994025554	3023323192
27756564	Casele de imprumut pe gaj agricultorilor şi industriaşilor			29080367	28624903
11997418	Efectele capitalului social			11997418	11997418
32645277	« fondului de rezervă			32645277	32645277
3813181	« « amortizărei imobilului, mobilierului şi maşinilor de imprim.			3813181	3813181
6780114	Imobile			6810769	6810769
1161956	Mobilier şi maşini de imprimerie			1365584	1380403
4517560	Cheltueli de Administraţiune			5187879	5400690
11197779	Conturi curente			9608203	9200611
827384034	« de valori			989105555	1109713683
59504970	« diverse			1326552545	1314881535
6076412144				13382798115	13439456889
		PASIV			
12000000	Capital			12000000	12000000
52491384	Fond de rezervă			57045071	57045071
7712574	Fondul amortizărei imobilelor, mobilierului şi maşinilor de imprimerie			7969600	7969600
3839149092	Bilete de bancă în circulaţiune			9061919483	9026017778
8184893	Profit şi Pierdere			9604683	9604683
4105120	Dobânzi şi beneficii diverse			13577971	14485451
966583165	Conturi curente şi recepise la vedere			1188711837	1166629842
1186185916	Conturi diverse			3031970170	3145704464
6076412144				13382798115	13439456889
	15 Nov. 1919	**Efecte şi alte valori de restituit**	13 Nov. 1920		
4666128593	211825827	Efecte şi alte valori în păstrare	246536361	8527472441	8757739655
	4100000000	Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului	7630000000		
	356897768	Efecte în gaj şi în păstrare provizorie	881203294		
142484208		Conturi de ordine		192727384	309004540
4811207801				8720199825	9066744195

Taxa: Scont 6% Dobânda 7%

Tiparul TIPOGRAFIEI „CONCORDIA", ARAD Cenzurat: Constantin Teodorescu